

SİRKÜLER : 2015 / 43

11.08.2015

Nakdi Sermaye Artışlarında Teşvik Uygulaması

1- KANUNİ DÜZENLEME

6637 sayılı kanunun 8. Maddesi ile KVK.nun 10' uncu maddesinin (1) bendine eklenen fıkra ile 01 Temmuz 2015 tarihinden sonra yapılacak nakit sermaye artışları veya şirket kuruluşlarında konulan nakit tutarlar için vergi teşvik uygulaması getirilmiştir. Yeni eklenen (1) bendi aşağıdaki gibidir.

“ 1) Finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere sermaye şirketlerinin ilgili hesap dönemi içinde, ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları veya yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından indirimden yararlanan yıl için en son açıklanan “Bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı” dikkate alınarak, ilgili hesap döneminin sonuna kadar hesaplanan tutarın %50'si.

Bu indirimden, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap döneminden itibaren başlamak üzere izleyen her bir dönem için ayrı ayrı yararlanır. Sonraki dönemlerde sermaye azaltımı yapılması hâlinde azaltılan sermaye tutarı indirim hesaplamasında dikkate alınmaz.

Bu bent hükümlerine göre hesaplanacak indirim tutarı, nakdi sermayenin ödendiği ay kesri tam ay sayılmak suretiyle hesap döneminin kalan ay süresi kadar hesaplanır. Matrahın yetersiz olması nedeniyle ilgili dönemde indirim konusu yapılamayan tutarlar, sonraki hesap dönemlerine devreder. Bu bendin uygulanmasında sermaye şirketlerine nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklananlar dâhil olmak üzere, sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemlerine taraf olmalarından veya bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan ya da ortaklar veya bu Kanunun 12 nci maddesi kapsamında ortaklarla ilişkili olan kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artırımları, indirim hesaplamasında dikkate alınmaz.

Bu bentte yer alan oranı, şirketlerin aktif büyüklükleri, ortaklarının hukuki niteliği, çalışan personel sayıları ve yıllık net satış hasılatlarına göre veya sermayenin kullanıldığı yatırımdan elde edilen gelirlerin kurumun esas faaliyeti kapsamında olmayan faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi pasif nitelikli gelirlerden oluşmasına göre ya da sermayenin kullanıldığı yatırımların teşvik belgeli olup olmadığına veyahut makine ve teçhizat veya arsa ve arazi yatırımları için sermayenin kullanıldığı alanlar itibarıyla ya da bölgeler, sektörler ve iş kolları itibarıyla ayrı ayrı sınırlara kadar indirmeye veya %100'e kadar artırmaya; halka açık sermaye şirketleri için halka açıklık oranına göre %150'ye kadar farklı uygulamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.”

2- İNDİRİMDEN FAYDALANACAK MÜKELLEFLER.

Yapılan düzenlemeden Anonim, Limited, ve Eshamlı Komandit Şirketler gibi sermaye şirketleri faydalanacaktır. Ancak, Anonim Şirket statüsünde olmasına rağmen finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren şirketler bu vergi teşvikinden faydalanamayacaklardır.

3- İNDİRİM TUTARININ HESAPLANMASI :

Faydalanılacak vergi İndiriminin hesaplanmasında temel olarak, aşağıdaki 3 kriterler esas alınmıştır.

a) Konulan Nakdi Sermaye Tutarı:

Yukarıdaki kanun maddesinde görüldüğü üzere indirim hesaplamasında esas alınacak tutar, sermaye şirketlerinin kuruluşu sırasında konulan nakdi sermaye ile sonradan yapılan nakdi sermaye artışlarıdır. Bu kurala göre nakit dışında yapılan sermaye artışları vergi teşvikinden istifade etmeyecektir. Örneğin, Şirketin öz kaynakları içinde yer alan dağıtılmamış fevkalade ihtiyatlar, enflasyon düzeltme farkları, yeniden değerlendirme fonu, emisyon primleri, menkul veya gayrimenkul satışlarından elde edilip fon hesaplarında tutulan karlar gibi nakit dışı kaynaklar teşvikten faydalanamayacaktır. Ayrıca, arsa, bina ve diğer değerlerin konulması yolu ile yapılacak aynı sermaye artışları, birleşme ve bölünme nedeniyle yapılacak sermaye artışları da vergi teşvikinden faydalanamayacaktır. Bilançoda mevcut geçmiş yıl karlarının ortaklara dağıtılarak bu tutarın sermaye ödemesi olarak tekrar tahsil edilmesi halinde tahsil edilecek tutar nakit sermaye artışı olarak kabul edilecektir. Kar dağıtımında tüzel kişi ortaklara yapılan ödemede stopaj olmamakla birlikte, gerçek kişi ortaklara yapılacak kar payı ödemelerinde %15 stopaj yapılması gerekecektir.

Ortaklar Cari Hesabından Yapılacak Sermaye Artışı:

Ortaklar cari hesabının doğrudan sermayeye ilave edilmesi halinde bu tutarın teşvikten faydalanıp faydalanmayacağı konusunda belirsizlik vardır ve Bakanlık açıklaması beklenmektedir. Bize göre, ortak cari hesabından yapılacak sermaye artışının da nakit artış olarak kabul edilmesi gerekir. Ortak cari hesabındaki paranın ortağa ödenip ve tekrar sermaye ödemesi olarak ortak tarafından bankaya yatırılması ödenen bu tutar teşvikten faydalanacaktır.

b) İndirim İçin Uygulanacak Faiz Oranı,

İndirim için uygulanacak faiz oranı,, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası tarafından indirimden yararlanılacak yıl için en son açıklanan "*Bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranıdır.* Mükellefler, Bakanlar Kurulunca tespit olunan farklı bir indirim oranına tabi olmadığı durumda, söz konusu faiz oranı dikkate alınarak hesaplanan tutarın *yüzde 50'sini* kurumlar vergisi matrahının tespitinde indirim oranı olarak dikkate alacaklardır. Kanunda yer alan % 50 oranı BKK ile değiştirilmiş ise değişen oran esas alınacaktır.

Nitekim, Bakanlar Kurulu bu konu ile ilgili olarak 30.06.2015 tarihli Resmi Gazetede 2015/7910 sayılı Kararnamesi yayınlanmıştır. Bu kararname ile yapılan düzenlemeler şöyledir.

- a) Aşağıda belirlenen durumlar hariç nakit sermaye artırımlarında kanunda belirtilen %50 oranı uygulanacaktır.
- b) Söz konusu genel orana;
 - i) Payları borsada işlem gören halka açık sermaye şirketlerinden, indirimden yararlanılan yılın son günü itibariyle, Merkezi Kayıt Kumlusu A.Ş. nezdinde borsada işlem görebilir nitelikte pay olarak izlenen payların nominal tutarının ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermayeye oranı;
 - % 50 ve daha az olanlar için 25 puan, (toplamda % 50 + % 25 = % 75),
 - %50'nin üzerinde olanlar için 50 puan, (toplamda % 50 + % 50=% 100),
 - ii) Nakdi olarak artırılan sermayenin, yatırım teşvik belgeli üretim ve sanayi tesisleri ile bu tesislere ait makine ve teçhizat yatırımlarında ve/veya bu tesislerin inşasına tahsis edilen arsa

ve arazi yatırımlarında kullanılması durumunda, *yatırım teşvik belgesinde yer alan sabit yatırım tutarı ile sınırlı olmak üzere 25 puan, (toplamda % 50 + % 25 = % 75),*

İlave edilmek suretiyle söz konusu indirim uygulanacaktır.

c) İndirimin Hesaplanacağı Süre ve Avlık Dönem:

Nakit sermayenin ödendiği ilk yıl için hesaplanacak indirim tutan, nakit sermaye ödemesinin yapıldığı ay kesri tam ay sayılmak suretiyle, hesap döneminin kalan ay süresi kadar hesaplanacaktır. İndirimden, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap döneminden itibaren başlamak üzere izleyen her bir dönem için ayrı ayrı yararlanacaktır. Dolayısıyla nakdi olarak konulan sermaye işletmede kaldığı sürece, ilk yıl için kist dönem, sonraki yıllarda ise tüm yıl esas alınarak indirim tutan hesaplanacaktır. **İndirim hesabında yıl sınırlaması bulunmamaktadır.** Sermaye olarak konulan nakit tutar işletmede kaldığı sürece ileriki yıllarda herhangi bir süre şartı olmaksızın indirim olarak uygulanmaya devam edilecektir.

d) İndirim Hesaplamasına ÖRNEK :

Hesap dönemi takvim yılı olan ABC A.Ş. sermayesini 2.000.000 TL tutarında nakit olarak artırmış, sermaye artırımını Ağustos 2015 ayında tescil edilmiş, sermaye artırımının tamamı Ağustos ayı içinde nakit olarak ödenmiştir. T.C. Merkez Bankası tarafından 2015 ve 2016 yılları için en son açıklanan, bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranlarının sırasıyla % 15 ve % 12 olduğunu varsaydığımızda, 2015 ve 2016 yılları için hesaplanan indirim tutarları aşağıdaki gibi olacaktır

Hesaplama FORMÜLÜ:

İndirim Tutarı = Nakden artırılan sermaye tutarı x İndirim hesaplanacak dönem (yıl sonuna kalan ay/12) x TCMB Faiz oranı x indirim oranı

2015 yılı indirim tutarı :

$$2.000.000 \times (5/12 \text{ ay}) \times \%15 \times \%50 = 62.500 \text{ TL.}$$

2016 yılı indirim tutarı :

$$2.000.000 \times (12/12 \text{ tam yıl}) \times \%12 \times \%50 = 120.000 \text{ TL}$$

Sonraki yıllarda, Merkez Bankası faiz oranındaki değişmeye göre indirim oranı hesaplanacaktır. Yukarıda açıkladığımız üzere nakit konulan sermaye şirkette kaldığı sürece indirime devam edilecektir.

e) Kredi Kullanılarak Yapılan Sermaye Artırımı :

Nakdi sermaye artışlarına ilişkin olarak getirilen düzenlemede ortaklar ve ortaklarla ilişkili kişiler tarafından kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artırımları, indirim hesaplamasında dikkate alınamayacaktır. Prensip olarak şahıslar veya şirketlerin öz kaynaklarından karşılanan sermaye artırımları indirime konu olmaktadır. Örneğin, bir şirketin bankadan aldığı kredi ile grup şirketine iştirak etmesi halinde bu sermaye artışı indirim hesabında nakit sermaye artışı olarak nazara alınmayacaktır. Bire bir izlenen krediler dışında, alınan kredinin hangi amaçla kullanıldığını tespit etmek son derece zordur.

f) Kazancın Yetersiz Olması Nedeniyle İndirilemeyen Tutar:

Kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili dönemde indirilemeyen tutar ertesi yıllara devretmekte ve kazancın olduğu dönemde indirim konusu yapılabilmektedir. İndirim devrinde herhangi bir süre sınırlaması yoktur. Ancak, yatırım indiriminde olduğu gibi devreden tutarın endekslenmesi söz konusu değildir.

Saygılarımızla,